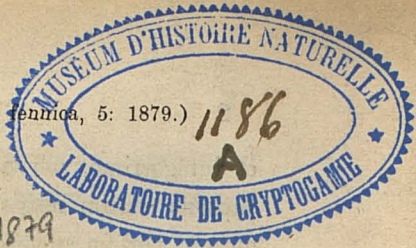

9879

3224-

(Meddel. af Societas pro Fauna et Flora Fennica, 5: 1879.)

Meddeland. Soc. Fauna
Fl. Fenn. 5: 1-14. 1879

MUSCI NONNULLI SCANDINAVICI

DESCRIPTI

A

S. O. LINDBERG.

(Societati exhibitum die 8 Novembris 1879.)

1. *Seligeria subimmersa* Lindb.

Autoica, densissime et pulvinate caespitosa; *caulis* dichotomus; *folia* nigra, fragilia, e basi elliptica vel oblonga fere sensim subulata, obtusiuscula, cellulis angularibus numerosis, magnis, rufo-brunneolis; *bractae* perichaetii grandes, os thecae plus minusve attingentes; *seta* brevis, crassa, lenissime curvatula; *theca* elliptica, collo magno; *dentes* acuti, extus optime cristato-trabeculati; *operculum* maximum, longitudine fere tota thecae, oblique rostratum.

Fennia, prov. Kuusamo, in rupe ad Kitkajoki, 66° 20' lat. bor., Aug. 19, 1867 parcissima specimina detexit amic. Fr. Silén.

Caespites ad 1 cm. alti, densissimi, pulvinati, nigri, solis apicibus summis luteolo-viridibus, subopaci. *Caulis* flexuosulus, dichotomus, densissime foliatus. *Folia* sicca irregulariter curvata, accrescentia, infima minima, sat fragilia, e basi erecta patentia, inferne elliptica vel oblonga, fere sensim subulata, subula flexuosula et superne distincte incurvatula, basi carinato-canaliculata, subula tamen canaliculata, margine plano

3224

et integerrimo, nervo inferne sat angusto et bene effigurato, superne sensim magis magisque latiore, crassiore et non effigurato, partem superiorem subulae solo formante, apice summo obtusiusculo et plano-convexo; *cellulae* omnes laevissimae, angulares numerosae et magnae, haud incrassatae, rufo-brunneolae (h. e. perfecte dicranaceae), in strato singulo, suprabasiliares subquadratae, minutae, bene incrassatae, eadem in subula minutissimae et quadratae. *Bractee perichaetii* numerosae, multo majores, accrescentes, os thecae plus minusve attingentes, e basi alte convolutaceo-vaginante et erecta abrupte subulatae, inferne laxissime et brunneolo-, superne incrassate et viridi-areolatae, subula angustiore magisque a nervo formata. *Vaginula* oblonga, laxe texta, a tribus vel quatuor pistillidiis et paraphysibus filiformibus circumdata. *Seta* 1—1,5 mm. alta, crassa, erecta, lenissime tamen curvatula, straminea, laevissima. *Theca* 0,5 mm. alta, opaca, luteo-viridis, ore rubella, elliptica, sicca sub ore sat magno leniter contracta, laevissima, collo fere dimidium thecae longo, ex ipsa theca nullo modo, sed e seta bene definito, plicato, stomata paucissima superficialia in jugis gerente, cellulae exothecii magnae, valde irregulariter rectangulares, parum incrassatae. *Annulus* nullus. *Peristomii* dentes sedecim, purpureo-rufi, dolabriformes, acuti, incurvi, sicci optime reflexi, laevissimi, circiter decem-articulati, et extus altissime cristato-trabeculati. *Columella* crassissima. *Spori* minutissimi, flaviduli, hyalini, laevissimi. *Operculum* maximum, longitudine fere tota thecae, rufum, nitidum, semigloboso-conicum, abrupte rostratum, rostro obliquo et acutiusculo. *Calyptra* magna, cucullata, inferne lutea, medio aurea, apice brunneola, laevissima, nitida. — *Androecium* apicale in ramo, e cujus axilla ramulus femineus postea exit, fuscum, minutum, gemmaceum; *bractee* tres, convolutae, cochleari-concavae, rotundae et breviter

triangulari-acutatae, obtusiusculae, integerrimae, nervo tenui, bene effigurato, fere continuo, cellulae magnae, subrectangulares, laxissimae, summis distincte incrassatis exceptis; *antheridia* circiter sex, magna, duas partes bractearum alta, oblonga, aetate brunnescentia, brevissime stipitata, paraphyses ejusdem numero, filiformes, multiarticulatae, antheridia parum superantes.

E proxima spitsbergensi *S. polari* **Berggr.** pulcherrime distincta his notis: planta omnibus partibus multo minor, theca valde breviseta et inter bracteas fere immersa, elliptica etc. E *S. setacea* (Dill.; **Wulf.**) **Lindb.** jam caespite alto et denso et caule dichotomo-ramoso differt.

E ceteris speciebus generis distinguuntur hae *S. polaris* et *subimmersa* caespite alte pulvinato et denso cauleque dense ramoso, cellulis angularibus foliorum vere dicranaceis, quibus notis se ad *Blindiam* valde appropinquant, ex hoc genere certe distinctae vix alia nota quam dentibus extus dense cristato-trabeculatis, et novum subgenus *Seligeriae*, quod *Blindiadelphum* nominare volumus, constituentes; naturalius forsitan videatur *Blindiam* cum *Seligeria* conjungi, qua de re tamen nondum perfecte certi sumus.

Denominationes antiquissimae *S. setaceae* sunt, secundum spacimina archetypa in herb. **Dillenii.**: *Muscus trichoides omnium minimus palustris, capitulis plurimis acutis* vel *Muscus capillaris omnium minimus palustris serotinus, capitulis plurimis acutis, visum ferme fugientibus* **Richards.** Mss. (Mart. 1722); *Bryum trichoides acaulon palustre minimum, setis et capsulis brevissimis* **Dill.** Hist. musc., p. 387, n. 53, tab. 49, fig. 53 (1741); *Bryum paludosum* **L.** Sp. pl., 1 ed., 2, p. 1119, n. 20 (1753)!

2. *Hypnum (Brachythecium) latifolium* Lindb.

Dioica, nitida, recta apiceque acutissima — acuta, irregulariter remoteque subpinnata — subsimplex, ramis brevi-

bus, divaricatis, acutis et simplicibus; *folia* caulina pellucida, patentia, longissime et latissime decurrentia, rhomboidi-triangularia, sensim vel subsensim longe acutissima, concava, haud plicata, margine solum infra partem latissimam, fere semper bene auriculatam, folii recurvato, plus minusve integro, nervo tenui, ad vel paullo supra medium dissoluto, *cellulae* majusculae, hyalinae, rhomboidi-prosenchymaticae, non serpentinae.

Alpina est, sterilis solum semper ad hunc diem observata et cum *H. glacialis* (autoica tamen) vel *H. rivulari* commutata. — *Norvegia*, Dovrefjeld, Fogstuen (♀ ster., Julii 1857, **N. C. Kindberg**), Knudshøe et Nystuhøe (♀ ster., Julii 1865, **Sv. Berggren**). *Laponia*, Herjedalen, in alpe Axhögen (♀ ster., Julii 1853, **R. Fr. Fristedt**); Lapp. kemensis, ad basim montis Olostunturi, reg. silv., ad margines rivuli in silva frondosa (perf. ster., Julii 1867, **J. P. Norrlin**); Lapp. orientalis (rossica), Berdonos, haud procul a Svjätoinos, terrestre (♀ ster.), et ad nives terrestre prope pagum Jokonga, 5 mill pass. suec. e mari glaciali (♂, Julii 1872, **V. Fr. Brotherus**). Lombardia, prov. Bergamo, Valle delle Alpe montis Gavia, in cavis saxorum 8200' (perf. ster., Sept. 1865, **P. G. Lorentz**).

Planta viridis — lutescens, nitida, recta apiceque acutissima — acuta, irregulariter remoteque subpinnata — subsimplex, ramis brevibus, divaricatis, acutis et simplicibus, in caespite laxiore procumbens et hic illic fasciculos radicellorum nigro-purpureos emittens, ramis erectis, in caespite densiore plus minusve erectum, eradicosum, ramis arcuato-decurvatulis. *Folia caulina* remotiusecula, pellucida, patentia, longissime et latissime decurrentia, rhomboidi-triangularia, sensim vel subsensim longe acutissima, concava, haud plicata, margine solum infra partem latissimam, saepissime distincte auriculatam, folii recurvato, ceterum plano, plus minusve integro, nervo tenui, ad vel paullo supra medium dissoluto; *cel-*

lulae angulares permultae, magnae, quadratae, laxae, hyalinae, ceterae majusculae, rhomboidi-prosenchymaticae, non serpentinae, parum incrassatae, hyalinae. *Folia ramea* ovato-oblonga, acuta, apice vulgo leniter torta, remote serrulata, nervo longiore, cellulis angularibus minus distinctis. *Inflorescentiae* ambae in caule primario, parcae. *Bractee perichaetii* numerosae, densissimae, late acutae, abrupte squarrosae, integerrimae; paraphyses non prominentes. — *Androecia* parva; *bractee* acuminatae, integerrimae, enerves, laxius textae; *antheridia* pauca, ovato-oblonga, paraphysibus paullo longiora.

Proxima *Hypnum rivulare* est planta multoties robustior, ramificatione plane alia, ob ramos erectos, arcuatos, e medio dense subarbusculoso-ramulosos, vix acutos; foliis caulinis longis, minus decurrentibus, anguste rhomboidi-ovatis, breviter acuminatis, concavioribus et apice cucullatis, plicatis, jam e basi, angustiore vixque auriculata, serrulatis, nervo crasso multoque longiore, cellulis fere triplo longioribus et subpleurenchymaticis, serpentinis.

3. *Hypnum (Brachythecium) rutabulum* (Lobel.) L.

Autoica, caulis vix arcuatus, ramis erectis rectisque, plus minusve obtusiusculis; *folia* densa, viridia, non scariosa; cellulae angustae, pleurenchymaticae, chlorophylliferae, angulares paucae parumque distinctae; *folia caulina* late ovata, subabrupte breviterque acuminata, cochleari-concava, densiuscule serrulata, nervo vulgo longe supra medium dissoluto; *folia ramea* laxa, undique patienti-erecta, subsensim acuta, acumine vix torto, margine plano, dense acuteque serrulato, nervo sat tenui, supra medium dissoluto, dorso laevi et vix umquam ut spinula excurrente; *bractee perichaetii* subintegrae; *paraphyses* vaginulae copiosissimae, super perichaetium alte prominentes; *seta* breviuscula, sat robusta; *theca* male

e seta definita, erecta, arcuato-decurvata, oblonga, purpureo-brunnea; *peristomium* altum, cilia parum nodulosa, latiuscula, complanata; *spori* ferruginei; *operculum* alte, acute et exacte conicum.

Muscus querno vilissimo vilior, saxis et udis terrae glebis adnascens **Lobel.** Obs. et Advers., p. 643 (1605).

Hypnum rutabulum **L.** Sp. pl., 1 ed., 2, p. 1124, n. 13 (1753).

Delin.

Br. eur. fasc. 52—54, Monogr. Brachythecium, tabb. 9 et 10. **Fl. dan.**, 16, fasc. 47, tab. 2804.

Exsicc.

R.-Hartm. Br. scand. exsicc., 5, n. 148.

Habitat, nullibi tamen intra fines florae nostrae vulgaris, ad terram graminosam et latera rupium, praecipue siliacearum, locis humidiusculis parumque umbrosis in Lapponia usque tornensi fennica (reg. silv. montis Ounastunturi, Julii 23, 1867, **J. P. Norrlin**), sed in septemtrionibus supra opp. Gefle et partem meridionalem Fenniae fertilis nondum, quantum scimus, ad hunc diem collecta; silvas densas re vera fugit et ad saxa rupesque calcareas semper rara et sterilis solum, nobis observantibus, provenit.

Caulis humifusus, hic illic parum arcuato-flexuosus, partibus subarcuatis densiuscule et inordinate ramosis, rami parum acuti — obtusiusculi, foliis nitidis. *Folia caulina* patentiterecta, obscure vel vix plicata, margine, excepto ad basim, plano; *folia ramea* ovata, concava, margine jam e basi serrulato. *Bractee perichaetii* e basi alta, convoluta et obovata patentem et reflexam, abrupte longeque acuminatae, enerves, intimae tamen cum vestigiis maxime indistinctis nervi. *Seta* ubique grosse denseque asperissima. *Annulus* sat angustus, duplex et hic illic triplex. *Peristomii* dentes purpurei, vix

limbati, endostomii purpureo-brunneoli, rigidi et papilloso cilia bina vel terna. *Operculum* altum.

4. *Hypnum (Brachythecium) curtum* Lindb.

Autoica, caulis hic illic arcuatus, ramis e caule divaricato-patentibus, arcuato-decurvis, acutissimis; *folia* remota, viridia, non scariosa; cellulae latiusculae minusque acutae, chlorophylliferae, angulares optime effiguratae, copiosissimae, majusculae; *folia caulina* rhomboidi-cordata, subsensim, longe et acutissime acuminata, canaliculata, subintegra — hic illic remote serrulata, nervo vulgo ad medium dissoluto; *folia ramea* laxa, complanata, apice interdum subsecunda, patentia, subabrupte acuminata, acumine semel torto, margine plano, dense et acutiuscule serrulato, nervo tenui, vulgo longe supra medium dissoluto, dorso superne parum serrulato et saepissime ut spina excurrente; *bractee perichaetii* subserrulatae; *paraphyses* vaginulae parum numerosae, breviusculae et e perichaetio non prominentes; *seta* semper alta et gracilis; *theca* abruptissime in angulo recto horizontalis, ovalis, purpureo-brunneola; *peristomium* humilius, cilia optime grosseque 3—4 appendiculata, latiuscula, complanata; *spori* ferruginei; *operculum* e basi alte semiglobosa abruptius, acute et brevissime conicum.

Hypnum rutabulum var. ζ . *explanatum* Brid. Sp. musc., 2, p. 184 (1812); Br. univ., 2, p. 488 (1827). Hübén. Musc. germ., p. 633 (1833). Myr. Coroll. fl. ups., p. 46 (1833).

Hypnum Starkei Funck. Deutschl. Moose, p. 61, tab. 44, n. 41 (1820). Ahnf. Disp. musc. Scan. hypn., p. 8, n. 15 (1835); in Fr. Fl. scan., p. 224, n. 1074 (1835). Hartm. Skand. Fl. 3—9 edd., p. p. (1838—64). Fiedl. Syn. Laubm. Meckl., p. 108, n. 174 (1844). Rab. Deutschl. Krypt.-Fl., 2, P. 3, p. 299, n. 6625, p. p. (1848). Spruc. in Trans. Bot. Soc. Edinb., 3, p. 141, n. 60, p. p. (1849). Jens. Br. dan., p. 171, n. 16 (1856). Girc. in Arch.

Naturk. Livl. etc., 2 ser., 2, p. 414, n. 245, p. p. (1860). **J.-Lange** in Fl. dan., 15, fasc. 45, p. 10, n. 2674 (1861).

Hypnum rutabulum **Arn.** in Mém. soc. d'hist. nat. Paris, 2, p. 313, n. 114, p. p. (1825). **H. T.** Musc. brit., 2 ed., p. 176, n. 40, p. p. (1827).

Brachythecium Starkei α **Br. eur.**, fasc. 52—54, Monogr., p. 10, n. 7 (1853). **Schimp.** Coroll., p. 123, n. 7 (1855). **Limpr.** in **Cohn.** Krypt.-Fl. Schles., 1, p. 75, n. 62 (1877).

— — α . et var. γ . *praelongum* **Schimp.** Synops., 1 ed., p. 540, n. 13 (1860), et 2 ed., p. 651, n. 17 (1876).

Brachythecium Starkei **Mild.** Br. siles., p. 333, n. 504 (1869). **De N.** Epil. Br. ital., p. 108, n. 21, et p. 124, p. p. (1869). **Brockm.** in Arch. Ver. Freund. Naturg. Mehl., 23, p. 122, n. 206 (1870). **Hartm.** Skand. Fl., 10 ed., 2, p. 17, n. 12 (1871).

Brachythecium rutabulum var. *explanatum* **Brockm.** in Arch. Ver. Freund. Naturg. Mehl., 23, p. 122 (1870).

Hypnum curtum **Lindb.** apud Soc. F. Fl. fenn. die 7 Dec. 1878.

Delin.

Br. eur. fasc. 52—54, Monogr., tab. 7, excl. figg. β . **Fl. dan.**, 15, fasc. 45, tab. 2674.

Exsicc.

Funck. Deutshl. Moose, tab. 44, n. 41. **R.-Hartm.** Br. scand. exsicc., 12, n. 355. **Lindgr.** Musc. Suec. exsicc., 2, n. 55. **Rab.** Bryoth. eur., 21, n. 1039; 24, n. 1188.

Habitat fere semper fertilis ad terram, rupes siliceas et saxa, basim arborum et ligna putrida locis valde umbrosis silvarum densarum acerosarum, rarius tamen frondosarum. — *Dania*, ins. Sjaelland, Ruderhegn (1854, **Th. Jensen**). *Suecia*, prov. Skåne, par. Broby (Nov. 1863, **C. O. Hamnström**); prov. Småland, opp. Grenna (1860, **M. Huss**); prov. Vester-göthland, Degeberg extra opp. Lidköping (1841, **Sv. Lindgren**), in monte Billingen (Maji 1865, **P. T. Cleve**); prov. Östergöthland, in monte Hälberget (Aug. 1861, **Hj. Holmgren**), Råsnäs (Oct. 15, 1876, **Hamnström**); prov. Nerike, opp.

Örebro, Lugnet (Apr. 17, 1861, **C. Hartman**); prov. Uppland, multis locis ad urbem Stockholm (**S. O. L.**), in Kungsparken ad opp. Upsala (Maji 6, 1848, **C. Hartman**); prov. Dalarne, paroecia Thorsång, Storsund (1855, **G. W. Sundén**); ins. Öland, Ottenby (Maji 24, 1865, **S. O. L.**; Julii 17, 1867, **J. E. Zetterstedt**, sub nomine *Rhynchostegii megapolitani*), Böda skog (Maji 28, 1865, **S. O. L.**). *Fennia*, ins. Åland, paroecia Saltvik, Qvarnbo (Nov. 1864, **J. O. Bomansson**); prov. Nyland, permultis locis ad urbem Helsingfors (**S. O. L.**), ad opp. Borgå (Aug. 1, 1857, **Th. Saclan**), ins. Hogland (Junii 1867) et paroecia Lojo (Julii 1877, **S. O. L.**).

Caulis humifusus, partibus arcuatis remote et sat regulariter ramosus, rami apice saepissime flagellari-attenuati et radicales, foliis fere semper viridibus, nitidis. *Folia caulina* patentia, non plicata, margine, excepto ad basim, plano; folia *ramea* ovata, canaliculata, margine jam e basi serrulato. *Bractee perichaetii* e basi altissima, convoluta et late obovata patentia et reflexae, abruptius breviterque acuminatae, enerves, intimae tamen cum vestigiis maxime indistinctis nervi. *Seta* ubique dense, sed sat humiliter asperrima. *Annulus* angustus, duplex et hic illic triplex. *Peristomii* dentes purpureo-pallidi, vix limbati, endostomii pallidi, vix rigidi, laeviusculi cilia terna. *Operculum* humile.

Hypnum oedipodium Mitt. in Journ. L. Soc., 8, p. 32, tab. 5 (1865) ex America septemtrionali forsitan eadem species sit, cujus specimina quidem examinare nobis nondum licuit. Distincta tamen videtur: foliis longioribus et magis acutis; bracteis perichaetii breviter acuminatis meliusque serratis; seta crassiuscula, minute scabra; theca nutante, ut magis quam horizontali, subelliptica; operculo altiore, fere exacte conico.

5. *Hypnum (Brachythecium) Starkei* Brid.

Autoica, caulis hic illic arcuatus, ramis e caule fere in eodem plano subdivaricato-porrectis, subarcuato-decurvis, parum acutis; *folia* densa, luteolo-viridula, interdum brunnescentia, scariosa; cellulae prosenchymaticae, plus minusve obtusae, vix chlorophylliferae, angulares bene effigurateae, copiosissimae, parviusculae; *folia caulina* rhomboidi-cordata, subsensim, longe et acutissime acuminata, acumine tamen longiore, canaliculata, densiuscule serrulata, nervo crassiore, subcontinuo — ad acumen dissoluto; *folia ramea* rigida, vix complanata, apice interdum indistincte subsecunda, divaricopatentia, sensim acuta, acumine semel — bis optime torto, margine ad apicem plus minusve recurvatulo, dense et argute serrato, nervo crassiusculo, subcontinuo — ad apicem dissoluto, dorso superne serrato et saepissime ut spina excurrente; *bractee perichaetii* bene denseque serratae; *paraphyses* vaginulae copiosissimae, super perichaetium alte prominentes; *seta* vulgo breviuscula, gracilis; *theca* abruptissime in angulo recto horizontalis, subglobosa, luteo-brunnea; *peristomium* altius, cilia optime et grossissime 4—6 appendiculata, angusta, tereti-filiformia; *spori* lurido-viriduli; *operculum* e basi alte semiglobosa abruptius, acutissime et brevissime conicum.

Hypnum Starkei Brid. *Musc. rec.*, 2, P. 2, p. 107, n. 261 (1801); *Sp. musc.*, 2, p. 166 (1812); *Mant. musc.*, p. 170, n. 765 (1819). **W. M.** *Bot. Taschenb.*, 1, p. 309, n. 38 (1807). **Funck.** *Crypt. Gew. Ficht.*, 16, p. 3, n. 338 (1810). **Schwaegr.** *Suppl.*, 1, P. 2, p. 251, n. 81 (1816). **Spreng. (L.)** *Syst. veg.*, 16 ed., 4, P. 1, p. 209, n. 111 (1827). **Ahnf.** in **Fr.** *Nov. fl. suec.*, 2 ed., p. 295, n. 308 (1828). **Wallr.** *Fl. crypt. Germ.*, 1, p. 247, n. 609 (1831). **Hüben.** *Musc. germ.*, p. 638, n. 29 (1833). **Genth.** *Krypt.-Fl. Nassau*, 1, p. 287, n. 404 (1836). **De N.** *Syll. musc. Ital.*, p. 23, n. 31 (1838). **Hartm.** *Skand. Fl.*, 3—9 edd., p. p. (1838—64).

- Rab.** Deutchl. Krypt.-Fl., 2, P. 3, p. 299, n. 6625, p. p. (1848). **Spruc.** in Trans. Bot. Soc. Edinb., 3, p. 141, n. 60, p. p. (1849). **Girg.** in Arch. Naturk. Livl. etc., 2 ser., 2, p. 414, n. 245, p. p. (1860). **Lindb.** apud Soc. F. Fl. fenn. die 7 Dec. 1878.
- Hypnum (Stereodon) Starkei* **Brid.** Br. univ., 2, p. 595, n. 35 (1827).
Stereodon Starkei **Brid.** Br. univ., 2, p. 825 (1827).
Hypnum reflexum var. β . *Starkei* **Hartm.** Skand. Fl., 2 ed., p. 346 (1832).
- — var. γ . *umbratum* **Myr.** Coroll. fl. ups., p. 45, p. p. (1833).
Hypnum reflexum **Ahnf.** Disp. musc. Scan. hypn., p. 8, in obs. n. 15, p. p. (1835). **C.-M.** Synops., 2, p. 448, n. 399, p. p. (1851).
Brachythecium Starkei var. β . *alpestre* **Br. eur.**, fasc. 52—54, Monogr., p. 10 (1853). **Schimp.** Coroll., p. 123 (1855).
- — var. β . *robustum* **Schimp.** Synops., 1 ed., p. 540 (1860), et 2 ed., p. 651 (1876). **Limpr.** in **Cohn.** Krypt.-Fl. Schles., 1, p. 75 (1877).
- Hypnum grimsulanium* **B. S.** Mss. et in Br. eur., fasc. 52—54, Monogr. Brachythecium, p. 11, in obs. (1853).
Brachythecium Starkei **De N.** Epil. Br. ital., p. 108, n. 21, et p. 124, p. p. (1869).

Delin.

Br. eur., fasc. 52—54, Monogr., tab. 7, figg. β (non bonae).

Exsicc.

Funck. Crypt. Gew. Ficht., 16, n. 338. **Rab.** Bryoth. eur., 1, n. 15.

Habitat semper fertilis ad basim arborum et ligna putrida, rarius tamen ad terram ipsam vel rupes saxaque siliacea, nonnumquam sociis antecedente et *H. reflexo*, locis valde umbrosis silvarum densarum, praecipue acerosarum, et in alpinam usque regionem florum nostrae ascendit. — *Suecia*, prov. Småland, paroecia Femsjö (**E. Fries**); prov. Vestergöthland, infra montem Hunneberg (Junii 1859, **S. O. L.**); prov. Östergöthland, in monte Hålberget (Julii 1863, **Hj. Holmgren**), ad oppidulum Motala (**C. O. Hamnström**); prov. Södermanland, ad lacum Flatsjön prope urbem Stockholm (Apr. 18, 1854,

S. O. L.); prov. Dalarna, ad Grycksbo-bruk (Juli 1854, **S. O. L.**); prov. Medelpad, Sättna (**J. Ångström**); ins. Öland, Böda (Maji 28, 1865, **S. O. L.**; Juli 26, 1867, **J. E. Zetterstedt**, sub nomine *Brachythecii reflexi*). *Fennia*, ins. Åland, paroecia Saltvik, Fremmanby (Dec. 1865), Borgboda (Jan. 1866, **J. O. Bomansson**) et infra montes Orrdalsklintar (Juli 29, 1876, **S. O. L.**); prov. Nyland, ad urbem Helsingfors et in ins. Hogland, multis locis (**S. O. L.**), paroecia Lojo, ad Paloniemi (Aug. 1879, **S. O. L.**); prov. Tavastland, par. Sysmä (Aug. 9, 1877, **E. W. Blom**); prov. Österbotten, ad opp. Kajana (1859, **K. P. Malmgren**). *Norvegia*, Gudbrandsdalen, opp. Ringebo, et ad Fogstuen alpis Dovrefjeld (Juli 1865, **Sv. Berggren**). *Laponia kemensis*, in reg. silv. ad montem Olostunturi (Juli 12, 1867, **J. P. Norrlin**); *Laponia rossica*, terra humida ad pagum Varsina in litore maris glacialis, socia *Hypno reflexo* (Juli 11, 1872, **V. F. Brotherus**).

Caulis humifusus, partibus arcuatis dense et fere regulariter pinnato-ramosis, rami breves, non radicanes, foliis nitidis. *Folia caulina* erecto-patentia, non plicata, margine, excepto ad basim, plano; folia *ramea* ovata, canaliculata, margine jam e basi serrato; *cellulae* obtusae — obtusiusculae, multo melius incrassatae. *Bractee perichaetii* e basi alta, convoluta et obovata patentes et reflexae, abruptius longeque acuminatae, enerves, intimae tamen tenuiter nervatae. *Seta* ad altitudinem varia, ubique densissime grosseque asperrima. *Annulus* angustus, duplex et hic illic simplex. *Peristomium* altius et rigidius quam in antecedente, dentes purpureo-flavi, limbati, endostomii flavi, rigidi et papilloso cilia terna. *Operculum* humile.

Proxima *Hypnum velutinum* statim his notis distinguitur: caespitibus humilibus, maxime densis et intricatis; planta pluries minore, vulgo viridissima; foliis rameis anguste ovato-

lanceolatis, acutissimis, apice vix tortis, margine toto recurvato, nervo longe infra apicem semper ut spina excurrente; theca pallida, ovato-elliptica, haud horizontali, sed angulo obtuso e seta exstante, magis leptodermi; annulo lato, duplici et hic illic triplici; ciliis distincte complanatulis minusque appendiculatis; operculo semigloboso-conico, obtusiusculo; etc. *H. reflexum* jam areolatione foliorum semper est optime diversa.

6. *Lophocolea incisa* Lindb.

Paroica, ad 3 cm. usque longa et 2,5 mm. lata, subgregarie — sparse crescens, suberecta et praesertim ad summitates fertiles dense longeque radicata, luteolo-hyalina, aetate nigrescens, parce irregulariterque dichotoma, ramis ad 1 cm. longis; *folia* vix imbricata, accrescentia, laxa, applanata, subverticaliter affixa, ovato-rectangularia, antice vix decurrentia ibidemque saepe unidentata, plus minusve reflexula, inferiora subplana, obtuse incisa, lobis obtusis vel acutiuseculis, lobo superiore vulgo majore, folia superiora margine late sed irregulariter reflexa, sensim sensimque profundius et acutius incisa, lobis acutis — cuspidatis, lobo superiore vulgo majore; *bractaeae masculae* 3—5 paria, sensim sensimque magis transverse affixae, e basi erecta et saccata recurvatae, irregulariter profunde acuteque incisae vel fere laceratae, margine fere toto latissime et irregulariter reflexae grossequ serrato-dentatae; *paraphyses* magnae, foliiformes, plus minusve subulatae; *amphigastria* accrescentia, summa (in inflorescentia) fere dimidia magnitudine bractearum, erecto-patentia, elliptica, acutissime incisa, lobis fassis, laciniis subulatis, acutissimis, hamato-incurvis, margine denuo dentatis; *cellulae* majusculae, rotundae, angulatae, laevissimae, conformiter in toto ambitu in crassatulae, spatiis trigonis nullis; *colesula* semiemorsa, e basi angusta elliptica, triangularis, exalata, triincisa, labiis humi-

liter triangularibus, fissis, lobis acutis, irregulariter denseque dentato-serratis. *Sporogonium* immaturum, calceolo magno, obovato-obconico.

Helsingfors, inter gramina et carices loco paludoso alneti prope Södernäs (Oct. 9, 1866), et inter *Polytrichum* commune in ericeto humido juxta Fredriksberg (Maji 10, 1878, S. O. L.), ubi solum parce provenit.

E proxima *L. heterophylla* (parvica) notis supra allatis abunde diversa videtur, nullis intermediis formis visis, habituque fere magis *L. bidentatam* (dioicam), cujus colorem possidet, in memoriam revocat.

